REDACŢIUNEA,
Administraţiunea şi Tipografia.
BRAŞOV, piaţa mare Nr. 30.
*Scrisorî nefrancate nu se primesc. Manuscripte nu se retrimet.*

INSERATE se primesc la ADMINISTRAŢIUNE în Braşov şi la următórele Birourî de anunciurî:
In Viena: M. Dukes Nachf. Max. Augenfeld & Emerich Lesner, Heinrich Schalek. Rudolf Mosse. A. Oppelik's Nachf. Anton Oppelik. In Budapesta: A. V. Goldberger, Ekstein Bernat. In Hamburg: Karolyi & Liebmann.
PREŢUL INSERŢIUNILOR: o seriă garmond pe o colónă 6 cr.
— Publicărî mai dese după tarifă şi învoială.
RECLAME pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. séu 30 banî.

# GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXIII.

„GAZETA“ iese în fiăcare ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl.
N-rii de *Duminecă* 2 *fl.* pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francî, pe şése lunî 20 fr., pe trei lunî 10 fr.
N-rii de *Duminecă* 8 francî.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la d-nii colectorî.
Abonamentul pentru Braşov
*Administraţiunea*, Piaţa mare Têrgul Inului Nr. 30, etagiu I.: Pe un an 10 fl., pe şése lunî 5 fl., pe trei lunî 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunî 6 fl., pe trei lunî 3 fl. — Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banî. — Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 172. Braşov, Joi 3 (16) August 1900.

## Acţiunea în contra Chinei.

Mult a trebuit, până-ce sĕ se pótă pune în mişcare trupele internaţionale concentrate la rîul Peiho şi sĕ încépă cu tótă seriositatea acţiunea, pornind spre Peking în scop de a salva pe ambasadorii şi creştinii de acolo şi a da Chinesilor pedépsa cuvenită pentru despreţuirea şi călcarea dreptului ginţilor şi tóte faptele crude şi barbare, ce le-au comis.

E neîndoios, că trăgănarea acestei operaţiunî, care se putea face cu sĕptĕmânî înainte, se datoresce în cea mai mare parte rivalităţii dintre puterî. Se ḑicea, că contingentele diferite ale trupelor internaţionale erau în total prea slabe pentru o astfel de acţiune. S'a mai pretins, că trupele internaţionale au fost ţinute în loc şi din causă, că puterile nu s'au putut învoi păn' acum în cestiunea comandei supreme.

De când însĕ aceste trupe s'au pus în mişcare, înaintând spre Peking, s'a dovedit prin succesele dobêndite, prin ocuparea localităţilor întărite Pei-tsang şi Jang-tsun, că puterea armată întrunită nu este aşa de slabă şi neînsemnată ca sĕ nu pótă încerca campania de ocupare a Pekingului şi de eliberare a ambasadorilor şi strĕinilor de acolo. De altă parte grava întrebare, cine sĕ fiă comandantul suprem al oştirei internaţionale, s'a resolvat în fine, şi încă într'un mod neaşteptat de neted.

Alegerea mareşalului german conte Waldersee de comandant suprem al oştirilor aliate din Asia rĕsăriténă s'a făcut în urma iniţiativei împĕratului Wilhelm II, cu ajutorul Ţarului Rusiei şi cu consimţĕmêntul Franciei. După ce s'au învoit aceste trei puterî, celelalte n'au mai putut sĕ se opună, ci au primit tóte soluţiunea dată.

Se asigură, că, după-ce a căḑut combinaţia de a fi ales comandant vestitul mareşal japones şi după-ce Ruşii şi Englesii nu s'au putut învoi sĕ fiă ales unul dintre ei, în fine după-ce Francia a renunţat de bunăvoiă de a numi un comandant frances, împĕratul german a chemat pe Waldersee, Ţarul s'a grăbit a-şî da învoirea, ér Francia a consimţit atuncî şi ea.

Imprejurarea, că Francesii au primit de comandant şi al trupelor lor pe acelaşî Waldersee, care în 1871 era şef de stat major a trupelor germane, ce încunjuraseră Parisul, este de o importanţă estraordinară. Adevĕrat, că foile grupurilor estreme ale naţionaliştilor şi monarchiştilor din Paris îşî arată în mod demonstrativ nemulţămirea cu soluţiunea dată şi combat cu mare vehemenţă pe actualul preşedinte al republicei. Dér acésta nu póte schimba nimic din faptul, că guvernul frances a aderat la alegerea mareşalului Waldersee. Şi aşa vom vedé luptând sub zidurile Pekingului trupe francese sub comandă germană.

Lucru curios însĕ, că înainte chiar de-a pleca comandantul suprem pe câmpul de luptă, armata internaţională s'a pus în mişcare, a avansat cu succes până la Jang-tsun, cam a cincia parte în drumul spre Peking, şi de va merge tot aşa, póte sĕ ajungă în câte-va ḑile înaintea capitalei împĕrăţiei chinese, pe care ar puté-o ocupa înainte de ce mareşalul Waldersee ar fi ajuns la faţa locului. Pare că după numirea acestuia se pune grabă deosebită în acţiunea militară fără de-a aştepta mai întâiu sosirea lui.

Adevĕrat, că lucrul nu va merge aşa uşor, cum póte mulţî ar crede şi contele Waldersee va afla încă mult de lucru după-ce va sosi, căcî tratările de pace, şi mai înainte încheierea unui armistiţiu, intenţionate de către guvernul chines şi propuse prin mijlocirea lui Li-Hung-Ciang vor rĕmâné, credem, de-ocamdată fără de nicî un resultat. Acésta nu e uşor a-o înţelege chiar din condiţiunile, ce le pune Anglia pentru încheierea unui armistiţiu, carî sunt: trupele regulate chinese sĕ depună armele în Peking, Pekingul sĕ fiă predat aliaţilor şi ambasadorii sĕ fiă estradaţî. Asemenea condiţiunile de pace, ce le propune China: asigurarea integrităţii ei şi suprimarea misiunilor creştine — chiar de ar avé puterile încredere în guvernul chines, totuşî ar fi greu de acceptat, mai ales situaţiunea fiind de aşa, că de fapt Rusia a şi început împărţirea Chinei prin ocuparea de nou teren în Mandsuria cu intenţiunea declarată de a nu-l mai părăsi.

---

## Din România.

Relativ la intervenţiunea guvernului român pe lângă guvernul bulgar în afacerea asasinatelor bulgare, „*Constituţionalul*“ de astăḑî publică următorul important comunicat:

*Intervenţiunea fórte energică a guvernului nostru la Sofia*, în afacerea omorului regretatului Mihăileanu, *a început sĕ-şî dea resultatele ei.*

Presidentul consiliului de miniştri bulgar, care până aicî nicî nu voia sĕ stea de vorbă despre comitetul macedonean, a dat d-lui *Mişu*, agentul nostru la Sofia, rĕspunsul, că nu va puté lua mĕsurî judiciare în contra comitetului macedonean *până nu va avé dosarul definitiv al justiţiei române.*

*Acésta echivaléză deja cu un angajament positiv*, lucru enorm din partea unui guvern, care tăgăduia tot.

Depeşa oficială, care a fost trimisă din Sofia agenţiilor telegrafice din strĕinătate, este şi mai categorică. Ea anunţă, că guvernul bulgar *este gata sĕ procédă în contra comitetului, décă proba de complicitatea lui* ar fi produsă.

Ministrul nostru al afacerilor strĕine însĕ, *nu s'a mulţumit cu atâta, şi nouĕ instrucţiunî, fórte hotărîte, au fost espediate erî d-lui Mişu.*

Se va cere guvernului bulgar *sĕ dea o probă de sinceritatea lui, luând mĕsurî pentru dovedirea şi urmărirea şantagiului, care a fost practicat asupra coloniei române din Sofia, căreia prin ameninţărî 'i-s'a stors de comitetul macedonean un tribut de 30.000 lei.*

Suntem fericiţî, că în acéstă cestiune pressa din tótă ţéra este unanimă întru a susţine pe guvern. Acésta îi dă o mare tăriă, pentru a urmări cu vigóre disolvarea şcólei de crime şi propagandă prin fapt, care s'a încuibat la Sofia, sub falaciosul pretext de aspiraţiunî naţionaliste.

O acţiune iutensă se légă de d-l Al. Marghioloman şi cu cancelariile principalelor puterî interesate la buna rênduială în Orient. Ministrul nostru al afacerilor strĕine a şi amânat concediul sĕu.

Am dat mai sus textul esact al rĕspunsului bulgar. Versiunile, ce au figurat până acum prin ḑiare sunt, după cum se vede, óre-cum eronate.

### Mersul Instrucţiunii.

Asasinul profesorului Mihăileanu, Dumitroff, a făcut alaltăerî în faţa judecătorului de instrucţie nouĕ şi importante mărturisirî, în urma unei confruntărî cu Trifanoff, unul din complicii asasinatului din strada Ceauş-Radu.

Dumitroff a mărturisit, că în asasinarea nefericitului Mihăileanu a avut doi complicî principalî, carî acum sunt puşî în urmărire.

Unul dintre aceştî complicî a fost acela, care a ajutat pe Dumitroff sĕ-şî cunóscă victima.

Din instrucţiunea continuată în ultimele ḑile, pare a se fi dovedit, că complotul a fost urḑit încă din anul trecut, de prin Noemvrie, şi Trifanoff a avut deplină cunoscinţă de plănuirea ultimului asasinat.

Pe de altă parte judecătorul instructor, d. Florescu, a pus în libertate pe câţî-va din cei arestaţî, în contra cărora nu s'a dovedit nimic compromiţĕtor.

Ḑilele acestea tóte parchetele din ţéră au început investigaţiunî printre Bulgarii de prin diferitele oraşe şi mai cu sémă din Galaţî, Brăila şi Tulcea, pentru descoperirea întregei urzelî a faimosului Comitet macedonean.

### Strĕinii în România.

„Guvernul român, scrie „Timpul“, a şi decis sĕ aplice *regulamentul pentru libera petrecere a strĕinilor în ţéră, spre a curma odată cu acei strĕinî, carî adăpostiţî în ospitaliera nóstră ţéră, abuséză de ospitalitatea*

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

## Dreptul la fericire.

De I. A. Potapenko.

Staţia Cioplino! Trenul zăbovesce două minute!

Strigarea acésta sună tare în urechile lui Curtanov, după aceea rĕsună tot mai încet, până-ce conductorul ajunsese cu paşî repeḑî la ultimul vagon. Impărtăşirile acestea le făcea prin feréstra vagonului, unde Curtanov şedea deja de 48 de óre, totdéuna în acelaşî ton oficial şi cu voce tare, numai că se schimba Tichtieievka cu Bridlovka şi Bridlovka cu Ciubovka, şi aşa mai departe fără sfîrşit. El încetase de mult de a-le mai da atenţiune şi se deştepta numai, când în loc de douĕ minute se strigau ḑece minute zăbavă, adăugêndu-se şi cuvêntul „buffet“. Atuncî el părăsia locul sĕu şi mânca, fără a simţi o deosebită plăcere, o pâne cu unt séu o coteletă, séu bea câte un pahar de ceaiŭ. In cele din urmă însĕ i-se urîse de tóte acestea şi îl cuprinsese o disposiţiă posomorîtă, pe care o póte înţelege numai acel călĕtor, care singur singurel traverséză stepa, unde totul este monoton, mort şi neobicînuit.

Acest strigăt al conductorului însĕ îl făcŭ fără voie sĕ-şî ridice capul. „Cioplino!?“ repetă el: „Cioplino, Cioplino“... şi fără de a fi în clar, că ce voesce, fără sĕ fi făcut vr'un plan, numai sub influinţa amintirei de cele „douĕ minute“ îşî luă în mână geamantanul şi periniţa, ca un călĕtor, care trebue sĕ descindă imediat. Insĕ gândul sĕu următor îi era deja deplin clar.

„Cioplino! Acésta este moşia lui Grigorie Petrovicî Posdnev! S'a nimerit minunat! N'am sĕ mĕ grăbesc nicăirî... Am timp de trei ḑile superflue! Voiŭ sĕ vĕd odată, ce s'a făcut din el. Inainte de tóte însĕ — voiŭ sĕ mĕ odihnesc după atâta călĕtoriă nespus de anostă...“

Şi fără sĕ se mai gândéscă, îşî luă bagajul şi merse la clădirea staţiunii. Conductorul ce sta la uşă, privea cu mirare la el. Deóre-ce venea de lângă graniţă cu trenul, el cunoscea tóte feţele călĕtorilor şi îşî aduse aminte, că acest domn uscăcios şi cu faţă palidă suferindă, îşî luase un bilet până la Moscva.

— „Rĕmâneţî aicî?“ întrebă el.

— „Da, voiŭ sĕ mĕ recreez puţin.... M'am ostenit!“ rĕspunse Curtanov, care se dedase şi el cu conductorul şi l trata ca pe un cunoscut.

— „Nu vei afla nicî un birt... Este un sat simplu!“ ḑise conductorul cu óre care compătimire.

— „Nu-i nimic!... Aicî trăesce un amic al meu!...“

— „Asta-i altceva!“ ḑise conductorul acum liniştit.

Trenul plecă. Curtanov dădŭ bagajul sĕu în grija singurului hamal de acolo şi după-ce îl întrebă, că pe unde póte sĕ ajungă la casa moşierului, plecă pe jos, urmând indicaţiunile acestuia.

Era o ḑi caldă în luna lui August. Sórele de miaḑă-ḑi ardea tare. Curtanov merse pe strada lată a satului, printre douĕ şirurî de case ţĕrănescî malo-ruse, îndĕrĕtul cărora se zăreau vêrfurile stogurilor de grâu, oferind un aspect pitoresc. Bărbaţî desculţî, în cămăşî de pânză, cu pieptul deschis, plin de sudorî şi cu ismene largî, veneau spre el. Ei îşî luară din cap căciulile şi'l salutară ca pe un vechiŭ cunoscut. El întêlni şi femei.

Prin curţî se auḑiau lătratul cânilor, care nu vestesce nimic bun, dér atâta fŭ tot, şi Curtanov traversă teafĕr întreg satul şi trecênd pe lângă móra, ce s'afla pe o colină, zări ca la o sută de paşî înaintea sa o vălcea mică, o grădină déső de vr'o douĕ desiatine de mare şi o casă de pétră c'un cat, prietinósă, al căreia coperiş de tinichea era vopsit verde.

Când s'apropiă de uşa grădinei zări prin nisce gratii de lemn aşeḑată în umbră o mesciórĕ, la care şedea o mică societate, care învederat că prânḑea.

Il zăriră şi pe dânsul.

Un domn gros într'o vestă, fără de roc, strigă la un câne rĕutăcios, care începuse sĕ latre furios pe óspe, apoi se ridică dela masă şi merse la uşa grădinei. Abia o deschise, însĕ întrebând „ce poftiţî?“, când se dădŭ un pas îndĕrĕpt şi făcŭ o faţă fórte mirată.

„Andreiŭ?“

„Grişa?“

Câte-va secunde se părea, că nicî unul nu vrea sĕ recunóscă pe celălalt, după

*nóstră, împingênd curagiul până la a comite în mijlocul Capitalei crime din cele mai odióse.*

Regulamentul din 1881 a fost modificat şi s'au luat disposiţiunĭ, carĭ nu sunt de loc vexatorii pentru strĕinĭ, după-cum au şi recunoscut, în urma negocierilor, guvernele carĭ au mai numĕroşĭ supuşĭ în ţéra nóstră. Regulamentul a şi fost semnat de M. S. Regele şi promulgat.

Ḑilele acestea ministeriul de interne va da circulărĭ şi instrucţiunĭ autorităţilor în vederea aplicărei noului regulament. Apoi regulamentul va fi publicat în *„Monitorul Oficial“* şi *strĕinii vor trebui sĕ-şĭ reguleze posiţiunea în 30 de ḑile, contrar, ei vor fi espulsaţĭ.*

Fiă-care strĕin, care sosesce în ţéră cu paşaport strĕin, va trebui sĕ aibă un bilet „de liberă petrecere în ţéra“, ce îi va fi eliberat de autorităţile administrative şi va fi lipit la paşaport. Pe el va fi scris numele localităţei de unde vine, ce guvern i-a eliberat paşaportul, cu ce se ocupă în ţéră, décă are soţiă şi copii şi numele lor, ér pe partea cealaltă i-se vor pune semnalmentele. Autorităţile sunt în drept sĕ controleze orĭ-când biletul de liberă petrecere al strĕinului. După espirarea paşaportului, strĕinul trebue sĕ-şĭ scótă altul şi sĕ céră un alt bilet de petrecere. La frontieră se vor lua în sémă şi documentele de călĕtoriă, valabile în unele ţĕrĭ.

Importanţa acestui regulament pentru o mai bună supraveghiare a strĕinilor cu tendinţe anarchiste şi socialiste, este de netăgăduit.

Acest regulament a putut lua fiinţă numai în urma stăruinţelor d-lor miniştri de interne şi esterne.“

---

**Jubileul catolicilor ungurĭ.** Deja de erĭ s'au început sĕrbările jubileului de 900 anĭ a catolicismului în Ungaria. Centrul sĕrbărilor este *Strigoniul*, dér ele se vor face şi în alte oraşe şi centre catolice. Sĕrbările vor dura mai multe ḑile. In Strigon a fost inaugurată erĭ statua *Trinităţii.* Primatele *Vaszary* a primit tot erĭ pe membrii capitlului din Strigon comunicându-le un decret al papei, după care toţĭ aceştia sunt numiţĭ prelaţĭ şi protonotarĭ, titlu, ce-l vor avé pe viitor toţĭ canonicii din Strigon. La serbarea din Strigon iau parte miniştrii Szell, Wlassics, Lukacs, Daranyi şi Plosz. — In *Budapesta* serbarea se va face în ḑilele de 16 şi 17 August. Marĭ sĕrbărĭ vor fi de asemenea în Caşovia, Agria, Calocea, Alba-regală, Alba-Iulia şi în tóte centrele catolice mai marĭ.

---

**In cestiunea macedoneană.** Românii macedonenĭ sunt hotărîţĭ sĕ ducă înainte lupta pentru redeşteptarea naţională, întreprinsă de regretatul Mihăileanu prin ḑiarul „Peninsula Balcanică“. Mijlocul de luptă al fraţilor noştri este condeiul, căcĭ numai pe calea publicităţei poţĭ sĕ ducĭ o luptă demnă, culturală, înălţătóre de sentimente. In acest scop un comitet de Românĭ Macedonenĭ a luat frumósa însărcinare de a face sĕ apară mai departe ḑiarul „Peninsula Balcanică“. Ḑiarul a fost pus sub direcţiunea d-lui profesor *I. Arginteanu*, un tînĕr plin de entusiasm şi fórte devotat causei românismului din Macedonia. In numĕrul de Duminecă al „Peninsulei Balcanice“ comitetul de redacţiă publică un înălţător articul de fond, care se termină ast-fel.

„Bucuroşĭ şi plinĭ de curagiŭ păşim pe terenul luptei, gata sĕ înfruntăm orĭ-ce pericul, numai datoria de Românĭ sĕ ni-o facem. Nicĭ pumnalele, nicĭ glónte adversarilor, nimic nu ne sperie în lupta, ce vom duce mai departe contra lor. Cruḑimea, barbaria şi vĕrsarile de sânge ale duşmanilor ne dau o forţă şi mai mare, o convingere şi mai tare de dreptatea şi triumful causei nóstre“.

---

## Din Bucovina.

Sub titlul „Picură binecuvêntările pactului“ foia *„Deşteptarea“* din Cernăuţĭ scrie în numĕrul sĕu dela 12 August următórele:

„In sfîrşit totuşĭ începe guvernul a-şĭ aduce aminte de pactul încheiat cu deputaţii românĭ. E cea dintâiu încercare. *Inspectorii şcolarĭ districtualĭ* sunt numiţĭ acuma. Şi numirea lor s'a întêmplat întocmai după cum stă scris în scripturile vestitului pact: Pentru comuna Cernăuţĭ profesorul Iosif Wotta; pentru districtul Cernăuţului d-l George Jancovschi; pentru districtul Homorului d-l Isidor Dolinschi; pentru cel al Câmpulungului d-l Nico Tarasieviciĭ; pentru al Coţmanului d-l Ilarion Straticzuk; pentru al Rădăuţului d-l Zaharie Maieran; pentru al Siretului d-l Johann Chodakowski; pentru al Storojineţului d-l Ioan Popoviciŭ; pentru al Sucevei d-l Karl Kuczynski; ér pentru districtul Vijniţei d-l Grigori Nikorovicz.

„Sĕ aprindem lumina ḑiua mare şi sĕ căutăm, unde-i schimbarea spre mai bine. — N'o aflăm. Din contră vedem, că schimbarea e destul de mare, dér nu spre binele, ci spre rĕul nostru. Inspectorii şcolarĭ au rĕmas tot cei de până acuma prin tóte districtele române şi amestecate. S'a făcut numai o unică schimbare — de tot mare şi strigătóre la ceriu. Fostul inspector şcolar din districtul amestecat al Siretului, *Românul Pădure este inlăturat*, ér în locul Domniei Sale e numit inspector prea bine cunoscutul duşman a tot ce e românesc, d-l Iohann Chodakowski, fost inspector în districtul Homorului. Pe de altă parte o persónă, pe care n'o cunóscem încă, tînĕrul învĕţător superior d-l Isidor Dolinschi, este numit inspector şcolar pentru districtul Homorului. Se prea póte, ca d-l Dolinschi sĕ fie un bărbat minunat şi iubitor de dreptate şi chiar o nădăjduim acésta; de aceea nu ḑicem nicĭ un cuvênt la numirea sa de inspector. Lăsăm ca faptele d-sale sĕ vorbéscă. Infierăm însĕ cu tótă măhnirea numirea d-lui Chodakowski de inspector pentru districtul Siretului. Acéstă numire însémnă o lovitură grozavă în némul românesc din al district“.

---

## Evreii în România.

In diferite rêndurĭ ḑiarul *„Siecle“* a reprodus sub titlul de mai sus cunoscutele acusaţiunĭ, că Evreii în România sunt în tot chipul persecutaţĭ şi sistematic eliminaţĭ din comerciu, din şcóle etc.

In urma acésta ministru plenipotenţiar român la Paris, d-l *Gr. G. Ghica*, a adresat numitului ḑiar frances un rĕspuns, în care arată adevĕrata stare a lucrurilor. Fiind de mare interes actual, dăm loc aicĭ părţei esenţiale a acestui rĕspuns.

1) A devenit imposibil Evreului se obţină dreptate. Décă strĕinii în general sunt espuşĭ la tot felul de vexaţiunĭ, pentru Evreu, denegarea de dreptate este regula.

*(Le Siècle*, 28 Iulie 1900*).*

Este inexact, de o parte, că strĕinii în general sunt espuşĭ, înaintea tribunalelor române, la vexaţiunĭ şi că de altă parte Evreii sunt sistematic obiectul unor denegărĭ de dreptate.

Afirmaţiunĭ atât de grave, ca sĕ merite creḑĕmênt, ar trebui sĕ fiă sprijinite cu esemple. Corespondenţii lui *„Siècle“* i-au procurat unul singur măcar? Impotriva alegaţiunilor lor este notoriu, că România posedă o magistratură bine organisată, recrutată cu îngrijire; mulţĭ din membrii ei sunt juriştĭ cunoscuţĭ în Franţa şi fac parte din societatea de legislaţiune comparată.

2) Strĕinii deşi plătesc impositele, mai trebue sĕ plătéscă o taxă de 30 de lei de copil câtă vreme pentru Românĭ şcóla primară este gratuită.

In România budgetul scólelor primare este aprópe întreg în sarcina statului. Acésta stabilit, este óre de mirare, este óre nedrept ca copiiĭ acelora, carĭ nu sunt cetăţenĭ românĭ, sĕ plătéscă o taxă şcolară de 30 de lei pe an în oraşe şi de 15 lei în sate?

De alt-fel numĕróse scutirĭ sunt acordate mai ales elevilor din clasele muncitóre. Astfel în 1899 din 6.783 elevĭ streinĭ înscrişĭ la învĕţămêntul primar urban, 3047 au fost dispensaţĭ de taxă, dintre carĭ 923 israeliţĭ; din 2110 elevĭ strĕinĭ, înscrişĭ la învĕţămêntul primar rural, 904, din carĭ 164 israeliţĭ, au fost dispensaţĭ de taxă.

3) Evreii sunt sistematic eliminaţĭ din orĭ ce afacere comercială séu de altă natură, avênd un raport chiar depărtat cu guvernul.

Cu totul din potrivă, cea mai mare parte dintre furnisorii de material pentru lucrările publice sunt israeliţiĭ.

4) Evreii, fiind strĕinĭ, nu pot resida în comunele rurale: cât despre streinĭ, ei obţin autorisaţiunea, într'un mod séu altul, Evreii însĕ nicĭ odată. Ei au fost siliţĭ prin urmare sĕ se aglomereze în oraşe unde sunt prea numeroşĭ ca sĕ-şĭ pótă câştiga viaţa.

Este inexact a spune, că Israeliţii nu pot „resida“ în comunele rurale: ca şi toţĭ strĕinii, ei nu pot „sĕ se stabiléscă în sate cu locuinţa fixă“.

Insĕ décă ast-fel este textul positiv al legei comunale, care domină materia, dela 1868, i-s'au făcut în practică şi în virtutea decisiunilor administrative esceptiunĭ numĕróse şi caracteristice.

Ast-fel pot sĕ se stabiléscă în comunele rurale toţĭ aceia, carĭ au făcut serviciul militar, toţĭ aceia carĭ, născuţĭ în ţéră au mijlóce de esistenţă; în fine, stabilirea în têrgurĭ nu e nicĭ odată interḑisă streinilor, orĭ carĭ ar fi ei, deşi, din punctul de vedere legal şi administrativ, têrgurile sunt considerate ca comune rurale.

Acest rĕspuns al ministrului României în Francia este o urmare a însărcinării, ce a primit'o dela ministeriul român de esterne toţĭ şefii legaţiunilor române din strĕinătate sĕ rĕspundă la inexactităţile, ce le publică unele ḑiare strĕine asupra pretinselor persecuţiunĭ ale Evreilor în România.

---

## SCIRILE ḐILEI.

2 (15) August.

**Jubileul de 70 anĭ al monarchului.** I. P. S. Sa archiepiscopul şi metropolitul Ioan *Meţianu* a adresat către oficiile parochiale din archidiecesa Transilvaniei o circulară prin care ordonă a se servi aniversarea a 70-a a ḑilei nascerei monarchului nostru (5/18 a. c.) cu îndoită evlaviă şi solemnitate; ér acolo unde din causa schimbărei calendaristice, care a mutat praznicul „Schimbării la faţă“ pe altă ḑi, nu s'ar întruni în numĕr mai mare la biserică, poporul fiind împrăştiat pe la lucru câmpului, acolo sĕ se repeţéscă şi a doua ḑi, Dumineca, rugăciunile pentru Majestatea Sa.

**Regele şi Regina României** vor pleca în străinătate la 16 August. M. S. Regele se va duce mai întâiŭ la Ragaz, unde va sta vre-o 20 de ḑile, de acolo va petrece câte-va ḑile în familiă la castelul Weinburg. M. S. Regina se va duce direct la Neuwied la Augusta Sa Mamă. De aci Regele şi Regina se vor duce în Bavaria, unde vor asista la căsĕtoria Prinţului Albert al Belgiei, nepotul Regelui, cu fiica ducelui Carol Theodor al Bavariei.

**Ministrul Nic. Filipescu la Sân-Nicolaul-mare.** Foile unguresci aduc scirea, că d-l Nic. *Filipescu*, ministrul român de agricultură şi de domenii, a fost ḑilele acestea la Sân-Nicolaul mare în Ungaria (com. Torontal) pentru a visita moşia contelui Nako cu vestitele ei stabilimente economice. Contele a întîmpinat la gară pe ministrul român, care sosì însoţit de d-l Locusteanu, directorul şcólei superióre de veterinarĭ, şi Dr. G. Maior profesor al şcólei de agricultură dela Ferăstrău. Ministrul visità frumosul domeniu al contelui Nako, apoi stabilimentul Popper pentru îngrăşarea vitelor şi marele stabiliment pentru esportul de ouĕ. In urmă făcù o escursiune la pusta lui Nakó Pogany şi a doua di se reîntórse în ţéră.

**I. D. Ionescu**, vechiul şi cunoscutul actor român, a încetat din viaţă Lunĭ în Sinaia. Ionescu s'a născut în Braşov, de aicĭ a trecut încă în copilaria lui în România, unde prin talentul lui artistic şi mai ales prin şansonetele şi monológele sale, şi-a făcut un frumos nume şi a fost unul din cei mai popularĭ actorĭ românĭ. Pe timpul rĕsboiului ruso-româno turcesc trupa lui din Bucurescĭ atrăgea mult public român şi strĕin la „Dacia“ şi Ionescu realisa pe atuncĭ câştigurĭ marĭ, carĭ însĕ aşa cum intrau, se şi duceau. In anii pe când încă se mai puté strĕcura pe la noi câte-o trupă teatrală română, I. D. Ionescu a fost în mai multe rêndurĭ cu trupa sa la Braşov. Cine nu-şĭ aduce aminte de marile succese, ce le-a raportat pe scena de aicĭ în „Cocóna Chiriţa“ ş. a? Sunt mulţĭ anĭ de atuncĭ si cu întristare va audi fiă-care din aceia, carĭ au avut plăcerea sĕ rîdă şi sĕ se înveseléscă la jocul acestui fórte talentat artist, că el a murit în Sinaia aprópe de toţĭ uitat şi sĕrac.

**Apariţiunĭ triste.** Cu părere de rĕu am aflat erĭ îndată după încheierea fóiei, că Dr. Ioan *David* din Sibiiu, care se bucura de stima şi simpatia tuturor, carĭ îl cunosceau, şi-a curmat însu-şĭ viaţa cu un revolver erĭ la órele 3 diminéţa. Până la mieḑul nopţii el petrecuse încă voios într'o societate de amicĭ şi cunoscuţĭ. Era un băr-

---

aceea însĕ se recunoscură şi se sărutară cordial. Curtanov însĕ era vĕdit încurcat. Deşi nu se putea îndoi, că cel dinaintea sa era în adevĕr Grigori Petrovicĭ Posdnev, totuşĭ îl găsi aşa de mult schimbat, încât acésta schimbare la prima privire părea nenaturală.

Inainte cu patru anĭ amêndoi părăsiseră universitatea ca candidaţĭ. Posdnev fusese un tînĕr ferches, roşu la faţă, ceva cam flegmatic, când şi când puţin necioplit şi nepoliticos, căruia nu-i plăceau lungile dispute.

„Monotonul“, — aşa îi ḑiceau amicii şi cunoscuţii sĕi. Dér causa, că era aşa, părea a fi numai trândăviă malo-rusă şi mai departe nimic. Deşi studiase filologia (Dumneḑeu scie din ce causă), el totuşĭ se hotărî la moment se uite filologia pentru totdéuna, sĕ mérgă la moşia sa şi sĕ se ocupe cu agricultura. Curtanov însĕ cultivă mai departe sciinţa şi se întorcea acum din strĕinătate, unde fusese delegat în scopurĭ scientifice. El avea intenţiune a-şĭ câştiga un grad de doct, apoi a dobêndi o catedră.

Cei patru anĭ schimbaseră aşa de puţin pe Curtanov, încât Posdnev părea chiar surprins de acésta. Când îşĭ vĕḑù colegul, i-se părù, că l'a vĕḑut mai în urmă abia erĭ.

Grigori Petrovicĭ însuşĭ se schimbase, însĕ în mod bătător la ochĭ. N'ar fi credut nimenĭ nicĭ-odată, că din tînĕrul subţirel, care totdéuna se îmbrăca cu mare îngrijire, va deveni un bărbat aşa de gros, care sĕ aibă deja burtă măricică şi obrajii umflaţĭ de graşĭ. In îmbrecămintea şi în tot esteriorul sĕu era fórte negligeat. Vesta alunecase în sus şi jur împrejurul ei îi eşea cămaşa.

La masă şedeau încă trei persóne: un domn mai bĕtrân, care avea o toaletă tot aşa de derangeată, ca şi Posdnev, dér purta un gheroc lung de postav. Avea o faţă roşiă, micĭ barbete cărunte şi mustăţĭ galbine şi un nas scandalos de mare. „Unchiul meu!“ ḑise stăpânul casei la presentarea lui.

Din contră vecina lui, o damă mai în etate, avea un nas ridiculos de mic şi tótă faţa ei era aşa de plină de creţe şi galbenă, ca faţa unei babe de o sută de anĭ. Pe buzele ei fine tot-déuna observai un surîs prost. Ea purta o bluză învechită, mânjită şi diformă! Posdnev ḑise despre ea la presentare numai: „ruda mea“. —

Toţĭ trei — Posdnev, unchiul şi „ruda“ — făceau impresiunea unor ómenĭ desfrênaţĭ şi decăḑuţĭ, carĭ nu dau nimic pe esteriorul şi pe decenţa lor. Ei se şi grupaseră tocmai în jurul acelui colţ al mesei, unde sta micul ulcior cu rachiu.

La capĕtul celălalt al mesei şedea o tênĕră femeiă într'o haină simplă, cafeniă. Era înaltă, sveltă şi avea o faţă frumuşică, ovală, neobicînuit de palidă. Ea se ţinea drept, ceva cam silit şi prin tótă purtarea ei părea, că în fiă-care moment protestéză în contra grupului şi contra a tot, ce se petrecea la masă.

„Soţia mea, Dorga Pavlovna!“ ḑise Posdnev, când Curtanov îi făcù un compliment. Ea se uità la Curtanov serios cu ochii cruntaţĭ şi cu buzele strînse şi rĕspunse la complimentul seu, plecând puţin capul.

(Va urma.)

bat tinĕr, serios şi de bună reputaţiă, şi altfel într'o bună situaţiă materială. Cu atât mai mare este dér enigma, cum de a putut face un asemenea pas. Ne lăsând nicĭ o scrisóre în urma sa, casul acesta de sinucidere este cu atât mai misterios. E trist, că acéstă bólă a timpului a început a-şĭ căuta victime şi printre Românii de dincóce. Nu de mult şi tinĕrul student de bună speranţă Moga a fost una din aceste victime.

**Şcólă cehică în Viena.** Cu concesiunea autorităţii se va deschide în 17 Septemvrie a. c. prima clasă a unei şcóle poporale cehice în suburbiul „Margarethen" din Viena. Ea va fi organisată după modelul şcólei Komensky, ca institut privat.

**Impĕratul Germaniei — pădit.** Din *Francfurt* se telegrafézá, că după foile din Wiesbaden, s'au luat mĕsurĭ fórte estinse pentru pădirea împĕratului Wilhelm. Ministru german de interne a depeşat Vinerea trecută tuturor prefecturilor, ca toţĭ Italienii — cam vr'o 300 — carĭ lucrézá la construirea unei linii ferate, sĕ fiă de-aprópe supraveghiaţĭ. In Maienţa împĕratul a fost pădit c'o estra-ordinară rigóre. La 600 metri depărtare de terenul manevrelor, s'au tras cordóne. In jurul împĕratului stă în continu o gardă din sub-oficerĭ.

**Dreyfus — la „fraţii" sĕi din Ungaria.** O fórte plăcută surprindere aduce „Egyetertes" cetitorilor sĕi. Spune, că faimosul ex-căpitan Alfred *Dreyfus* va merge în Septemvrie la baia Menyhaza din comitatul Aradului, căcĭ — dice „E—s" — în Ungaria Dreyfus a fost obiectul simpatiilor generale.

**Pierderile Englesilor.** Ultima statistică asupra pierderilor Angliei în rĕsboiul cu Burii, dă următorul resultat: Până la 4 August au cădut în luptă 272 ofiţerĭ şi 2534 soldaţĭ; au murit în urma rănilor primite 74 ofiţerĭ şi 663 soldaţĭ; au cădut captivĭ 59 ofiţerĭ şi 2740 soldaţĭ; au murit în prinsóre 1 ofiţer şi 85 soldaţĭ; au murit în urma bólelor 145 ofiţerĭ şi 4937 soldaţĭ; au murit în urma diferitelor accidente 1 ofiţer şi 47 soldaţĭ; în urma bólelor s'au reîntors acasă 1105 ofiţerĭ şi 25,049 soldaţĭ. Pierderea totală e de *37,779 ómenĭ.* Afară de aceştia mai zac bolnavĭ prin spitalele sud-africane 6—7000 ómenĭ.

**Nenorocire.** Ni-se comunică din Zĕrnescĭ, că în nóptea din 13 spre 14 August n. c. a luat foc un grajd şi nisce magazine cu mucava dela frabrica de hârtiă din Zĕrnescĭ. Flacărilor a cădut victimă tinĕrul G. George Irimie din Braşov, care a ars până la scrum. El era sprijininul nenorocitei sale mame, vĕduvă cu 7 minorenĭ.

**Un conducĕtor de tipografia,** cu praxă şi pregătirĭ bune, doresce a se angaja la vre-una din tipografiile din Transilvania, séu România. A se adresa la administraţia diarului nostru.

## Din fostul comitat al Dăbâcei.

— 12 August n. 1900.

*Onor. Redacţiune!* Adĭ, Dumineca, în 12 August n. c. s'a cetit în s-ta biserică din comuna nóstră din partea preotului concursul de stipendii din fondul şcólei centrale al fostului comitat al Dăbâcei, edat de Consistorul dela Gherla sub Nr. 6425. Cred, că acelaşĭ lucru se va fi petrecut şi în celelalte 42 comune ale fostului comitat al Dăbâcei, ce sunt înşirate în următórea:

*Escriere de concurs.*

Din fondul central cultural al comunităţilor gr. cat. mai jos însemnate din fostul comitat Doboca, se escrie concurs: 1) la opt stipendii de câte 160 cor., 2) la un-spre-dece stipendii de câte 120 cor., 3) la dece stipendii de câte 100 cor., 4) la nouĕ stipendii de câte 40 cor. Cu totul 38 stipendii în sumă totală de 1980 cor.

La aceste stipendii pot concurge tinerĭ românĭ gr. cat., diligenţĭ şi cu purtare bună şi anume: la stipendiile de sub 1, 2, 3, tinerĭ, carĭ frecuentéza şcóla elementară, gimnasiu, preparandiă orĭ alte institute de învĕţămênt publice esistente în patriă, ér la stipendiile de sub 4) învĕţăcei de măiestriă, carĭ sunt născuţĭ din cutare-va dintre următórele comune: 1) Agriş (Felegregy), 2) Ciachi-Gorbou, 3) Varu, 4) Popteleo, 5) Tihău, 6) Vajdahaza, 7) Bidiu, 8) Bonţ, 9) Bozieş, 10) Buza, 11) Cesariu, 12) Copru, 13) Cutca, 14) Diviciorii-micĭ, 15) Drag, 16) Feldióra, 17) Gheolţ, 18) Gherla, 19) Giulatelec, 20) Hĕşdate, 21) Imbuz, 22) Lac, 23) Mahal, 24) Morocaza, 25) Năsal, 26) Nicula, 27) Oşorhel, 28) Puiu, 29) Sâmbou, 30) Sân-Mărtin, 31) Sânte jude, 32) Sânt-Ioana, 33) Sâunicóra, 34) Sava, 35) Sĕcălaia, 36) Sucutard, 37) Szász-Zsombor, 38) Vereshaz, 39) Vitia, 40) Viz-Szilvas, 41) Ţaga şi 42) Ţentea.

Când am vĕdut acest circular, m'am convins, că Consistorul dela Gherla nu dórme nicĭ el, nicĭ viséză, ci lucră câte-o-odată şi în interesul binelui public.

Ca Onor. cetitorĭ în genere, şi comunele fundatóre în special se scie, cum stăm cu acest fond, care-i scopul, cum s'a înfiinţat, cum se manipuléză etc., ar trebui, ca cei mai pricepuţĭ, mai bine orientaţĭ, mai bĕtrânĭ sĕ vorbéscă, ca astfel şi noi „misera plebs contribuens" sĕ scim cum stăm. Până atuncĭ însĕ voiŭ cu modestul meu condeiŭ, sĕ spun ceea ce am putut afla mai dela unii, mai dela alţii, dér cu deosebire din bĕtrânĭ cu privire la *istoricul fondului* amintit.

Pe timpul, când în fruntea fostului comitat al Dăbâcei se afla Ioan Bohăţel, ér episcop în Gherla fostul Metropolit Ioan Vancea, locuitorii acestui fost comitat şĭ-au recăpĕtat banii împrumutului de stat. Cele 42 comune, carĭ se amintesc în circular, au lăsat, la îndemnul conducĕtorilor, o parte din acei banĭ ca fond pentru ridicarea unor şcóle (gimnasiu şi şcóle elementare) în capitala diecesei nóstre, adecă în Gherla. Suma de fundare, după spusa bĕtrânilor, a fost vre-o 40,000 flor.

Acéstă sumă s'a manipulat mai întâiŭ prin un comitet compus din aleşii comunităţilor fundatóre, între carĭ erau Aug. Muntean adv. în Deş, Petru Anca, Racoţi etc., însĕ deşi se fructifica cu 10%, totuşĭ nu mult spor s'a făcut. Nu voiŭ cerceta după causă, dér se spune, că fondul a stat tot unde a fost.

Vĕdênd acésta fruntaşii comunelor fundatóre, au început a murmura şi în urmă au decis a lua fondul dela administratorii de până acum şi a-l pune în mâna capitulului dela Gherla. Acesta la rêndul sĕu a însărcinat pe fostul preposit Stefan Bilţiu cu manipularea. Bilţiu, se dice, că ajutat de adv. diecesan Gr. Steţiu şi preotul din Hĕşdate T. Szabo, l'a manipulat cu un aşa resultat, că abia a crescut acel fond la 60,000 fl., când apoi a întrat între membrii capitulului actualul preposit, Venerabilul Ioan Papiu. Se dice, că décă până la acel timp fondul ar fi fost manipulat conscienţios, ar fi trebuit sĕ créscă cel puţin la vre-o 120,000 fl. (Despre fondul acesta se spune, că a dis fostul paşă Banffy: „akár mit legyen aval az alappal, csak iskola ne legyen". — Pe românesce: „întêmple-se orĭ-ce cu fondul acela, numai şcólă sĕ nu fiă.)

Va înţelege orĭ cine, că cea mai mare vină a purtat'o Ven. Consistor, ca supraveghiător al fondului, prin aceea, că nicĭ în trecut, nicĭ de present *nu a dat şi nu dă raţiociniu public* despre fondurile, ce le manipuléză prin ómenii sĕi, de unde a urmat şi urméză în mod firesc neîncrederea şi suspiţionările credincioşilor.

La întrebarea, cum stă fondul şcólei centrale, e fórte greu de rĕspuns. Pe cât sciu eu fondul are adĭ *a)* o casă cu 7 odăi, care se folosesce ca local pentru preparandiă; *b)* o grădină mare cu vre-o douĕ case mai slabe tot în Gherla, pe care a folosit'o şi o folosesce advocatul diecesan, pe ce basă nu scim; *c)* capital fundaţional, care se fructifică cu 8% nu se scie cât e; din interesele acestuia am audit, că se dau stipendiile arătate în concurs.

Alte amĕnunte nu ating, notez însĕ, că décă în timpul din urmă s'a observat o anumită îmbunĕtăţire în administrarea acestui fond, acésta este a-se atribui Mgf. D-n preposit Ioan Papiu, care pe lângă mai multă energiă şi décă ar fi ajutat şi de ceilalţĭ membri ai Consistoriului, ar puté regula multe cestiunĭ vitale ale acestei vaste diecese.

**Dăbâceanul interesat.**

## Rĕsboiŭ în China.

**China oferă pacea.**

In timpul din urmă China a făcut multe încercărĭ de-a împiedeca înaintarea trupelor aliate spre Peking. Mai întâiŭ a propus ambasadorilor eşirea din Peking şi transportarea la Tien-Cin sub pază chinesă, în schimb însĕ puterile sĕ dea ordin trupelor lor a nu mai înainta. Propunerea acésta a fost respinsă, afară de Rusie, care a dat voiă ambasadorului sĕu sĕ plece din Peking când va crede mai bine.

China face acum încercărĭ nouĕ de-a îmblândi puterile şi de-a reţine marşul trupelor lor spre capitală: ea *oferă pacea*, şi încă, se dice, cu tótă seriositatea. China a adresat, prin ambasadorii sĕi, o notă circulară către guvernele tuturor puterilor, în care se dice, că guvernul chines recunósce, că conflictul între puterĭ şi China a condus la ostilităţĭ, carĭ au sdruncinat bunele raporturĭ între China şi puterĭ. Pentru a-se pune capĕt acestei stărĭ, guvernul a împuternicit pe *Li-Hung Ciang* sĕ negocieze cu puterile asupra *armistiţiului*, în care timp sĕ se discute din tóte punctele de vedere cestiunea chinesă.

De-odată cu nota acésta s'a dat un edict împĕrătesc, care numesce pe *Li-Hung-Ciang* de *intermediator cu putere deplină.* Nota şi edictul pórtă data de 7 August.

Din *Washington* se telegrafézá: Rĕspunsul guvernului american la edictul chinesesc, care autoriséză pe Li-Hung-Ciang sĕ negocieze pacea, dice, că *negocierile sunt imposibile* pe câtă vreme guvernul chines nu va fi dat garanţii seriόse, că personalul legaţiunilor va fi respectat şi că mersul trupelor strĕine nu va întimpina nicĭ un obstacul.

**Sórtea ambasadorilor.**

Ambasadorul chines din Londra a declarat, că înaintarea trupelor aliate spre Peking *pune în pericul viaţa Europenilor* din capitala Chinei.

Bombardarea legaţiunilor a început din nou. In urma înaintării aliaţilor sunt temerĭ, că în provinciile sudice vor isbucni turburărĭ.

„*Standard*" din Londra are scirea, că legaţiunile erau salvate la 30 Iulie n.

O depeşă din Tien-Cin anunţă, că nisce curierĭ, carĭ au plecat din Peking la 1 August, spun, că împĕrătésa a dat legaţiunilor hrană pentru câte-va dile.

Li-Ping-Heng a bombardat legaţiunile timp de douĕ dile cu douĕ baterii.

La Washington a făcut rea impresiă svonul, că Rusia a dat voiă ambasadorului sĕu *Giers* de-a pleca la Tien-Cin însoţit de o escortă chineséscă.

**Măcelurĭ.**

Din Londra se telegrafézá, că edicte imperiale secrete chinese *aţîţă poporul la măcelurĭ.* Spintecarea în public a înalţilor funcţionarĭ europeofili continuă. La *Tatung* Chinesii au măcelărit pe creştinĭ şi le-au ars casele.

O telegramă din Berlin spune, că Germania confirmă scirea, că *6 misionarĭ francesĭ din provincia Pecili au fost măcelăriţĭ,* după-ce înainte *fură măcelăriţĭ alţĭ 4 misionarĭ împreună cu 3000 de indigenĭ creştinĭ.*

S'au descoperit documente, ce dovedesc, că pe când guvernul din Peking ordonă în mod public sĕ se apere ambasadele, pe atuncĭ în secret ordonă estĕrminarea Europenilor.

## Catastrofa de lângă Roma.

Am semnalat erĭ, că pe linia ferată Roma-Florenţa s'a întêmplat Lunĭ o mare catastrofă, provenind din ciocnirea a douĕ trenurĭ. Etă, după scirile telegrafice din urmă, câte-va amĕnunte asupra acestei catastrofe, căreia iau cădut jertfă multe vieţĭ omenescĭ.

Pentru trenul, care plecase din Roma la Florenţa, ş'au fost luat bilete un numĕr mare de pasagerĭ, aşa încât au trebuit sĕ plece, la interval de 10 minute, douĕ trenurĭ. Primul tren, care a plecat la óra 11 şi 26 m. nóptea, a trebuit sĕ se opréscă 5 m. *Castelguibileo* pentru a repara o frână, care era stricată. In acel moment, fără de a-se băga de sémă, a sosit trenul de Ancona şi se isbi c'un huruit grozav în trenul, care sta pe loc. Şese vagóne, pline cu pasagerĭ, au fost sfărîmate.

In primul moment al spaimei, toţĭ se gândeau la vr'un atentat. Intre pasagerii trenului era adecă marele duce rusesc *Petru* cu soţia sa *Miliţa*, sora reginei Italiei. Mulţĭ credeau, că în contra lor s'a sĕvîrşit „atentatul". Părechii princiare însĕ nu i-s'a întêmplat nimic.

Intr'aceea se apropiă al treilea tren, şi fiind-că aparatele de darea avisului erau stricate, era pe aci sĕ se isbéscă şi acesta în trenurile, ce se ciocniseră deja. Marele duce trimise îndată la Roma pe un adjutant al sĕu, care făcù sĕ fiă deşteptat Regele Victor Emanuel din somn, împărtăşindu-i-se vestea nenorocirei. Regele şi Regina s'au dus îndată la gara din Roma, dér fiind-că n'au putut lua în grabă un tren, ş'au continuat drumul cu trăsura la locul nenorocirei, unde au ajuns la 3 şi 30 m. diminéţa. Marele duce Petru le eşi înainte spre întîmpinare. Regina şĭ-a îmbrăţişat sora, apoi au grăbit cu toţii sĕ dea ajutóre răniţilor, carĭ tocmai atuncĭ erau înşiraţĭ lângă şine.

Printre răniţĭ se afla generalul *Buffin*, şeful misiunilor belgiene, el avea un picior frânt. Regele i-a strîns mâna şi la mângăiat. Cu ajutorul a trei împiegaţĭ dela tren, Regele a dat ajutor şi deputatului *Massimini*, care timp de trei óre zăcuse între ruinele vagónelor. Victor Emanuel a ajutat sĕ fiă scos dintre ruine şi un soldat veteran.

Până la amédĭ au fost scoşĭ din ruine *15 morţĭ şi 40 răniţĭ.* Starea a 15 răniţĭ era fórte periculósă. Mai mulţĭ senatorĭ şi deputaţĭ au fost îngropaţĭ sub ruinele vagónelor.

Din prima anchetare resultă, că accidentul este datorit faptului, că expresul pentru Florenţa a plecat din Roma c'o întârdiere de 14 minute. El a trebuit sĕ se opréscă la 12 chlm. de Roma pentru a repara o frână, care denega serviciul. Atuncĭ sosi trenul din Ancona, care trecù c'o mare iuţélă curba liniei, neputênd observa trenul, ce-i stătea înainte.

## ULTIME SCIRI.

**Londra,** 14 August. Din *Hongkong* i-se comunică lui „Daily Mail" cu data de 12 Aug., că 8000 de soldaţĭ chinesĭ au plecat spre Peking. Amiralul *Ciung-Svi-Teng* a dat ordin ca 10,000 soldaţĭ sĕ plece la Peking.

„*Standard*" anunţă din Shanghai, că vice-regele din Secĭvan a primit ordin din Peking *sĕ silescă pe strĕinĭ a părăsi imediat provincia.*

**Londra,** 14 August. Ambasadorul engles *Macdonald* a telegrafat consulului engles *Scott* următórele: *Starea nóstră este desperată.* In dece dile ni-se isprăvesc provisiunile. Chinesii ne propun sĕ mergem la Tien-Cin, dér noi am refusat.

**Berlin,** 14 August. Impĕratul *Wilhelm* a adresat o nouă vorbire către ofiţerii, carĭ au plecat în China. Impĕratul a dis între altele: Sĕ nu vĕ liniştiţĭ până când inimicul cădut în genunchĭ înaintea vóstră vĕ va cerşi mila.

**Pretoria,** 14 August. Guvernul transvaalian şĭ-a transpus residenţa în Barberton, unde Krüger s'a dus deja.

## DIVERSE.

***Papa şi Regele.*** Un renumit publicist catolic, care călăuzia pe fostul rege Umberto la esposiţia „Mostra sacra", dela Turin, scrie următórele într'o foiă italiană: Umberto oprindu-se tocmai în faţa unui tablou simbolic întrebă:

— „Ce representă acest tablou?"

— „Acesta, Majestate, îi rĕspunse diaristul, este o espresiune nesuccésă a dorinţei poporului italian, adecă apropierea Majestăţii Vóstre de Papa.

— „Ah, bravo! e uşor de dis, dér greu de făcut. Papa, décă voesce ceva, chiamă la sine pe Rampolla şi-i dice: „Asta şi asta o doresc, aşa sĕ fiă!" Şi acésta se întêmplă, nimic alta. Dér décă voesc eu sĕ se facă vre-un lucru important, spune-mĭ cine-mĭ stă într'ajutor? Nimenĭ!"

*Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.*
*Redactor responsabil: Gregoriu Maior.*

### Cursul la bursa din Viena.

Din 14 August 1900.

| | |
|---|---|
| Renta ung. de aur 4% . . . . . | 114.95 |
| Renta de corόne ung. 4% . . . . | 90.45 |
| Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% . | 120.40 |
| Impr. căil. fer. ung. inargint. 4½% | 99.10 |
| Oblig. căil. fer. ung. de ost I. emis. | 116.50 |
| Bonurĭ rurale ungare 4% . . . . | 90.85 |
| Bonurĭ rurale croate-slavone . . . | 93.— |
| Impr. ung. cu premii . . . . . | 158.50 |
| Losurĭ pentru reg. Tisei şi Seghedin . | 139.— |
| Renta de argint austr. . . . . . | 97.70 |
| Renta de hârtie austr. . . . . . | 97.25 |
| Renta de aur austr. . . . . . . | 116.15 |
| Losurĭ din 1860. . . . . . . . | 133.50 |
| Acţii de-ale Băncei austro-ungară . | 17.05 |
| Acţii de-ale Băncei ung. de credit . | 682.— |
| Acţii de-ale Băncei austr. de credit . | 662.50 |
| Napoleondorĭ . . . . . . . . | 19.35 |
| Mărcĭ imperiale . . . . . . | 118.40 |
| London vista. . . . . . . . | 242.60 |
| Paris vista . . . . . . . . . | 96.40 |
| Rente de corόne austr. 4% . . . | 97.40 |
| Note italiene . . . . . . . . | 90.30 |

### Cursul pieţei Braşov.

Din 15 August 1900.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnota rom. | Cump. 19.08 | Vênd. | 19.12 |
| Argint român. | Cump. 18.80 | Vênd. | 18.90 |
| Napoleond'orĭ. | Cump. 19.28 | Vênd. | 19.33 |
| Galbenĭ | Cump. 11.40 | Vênd. | 11.50 |
| Ruble Rusescĭ | Cump. 127.— | Vênd. | —.— |
| Mărcĭ germane | Cump. 58.50 | Vênd. | —.— |
| Lire turcescĭ | Cump. 10.72 | Vênd. | —.— |
| Scris. fonc. Albina 5% | 100.— | Vênd. | 101.— |



Nr. **6960**—1900

## PUBLICAŢIUNE.

După §§ 16 şi 18 art. de lege XLIV din anul 1883, se aduce la cunoscinţă publică că on. Direcţie de finanţe reg. ung. din loc a trimis consemnările aruncului general, mĕsurat după darea de casă şi pămênt pentru anul 1900.

Aceste catalóge sunt puse la disposiţia fiă-cărui contribuabil în decurs de 8 ḑile, adecă dela 21 August pănă inclusive 28 August 1900 dela 8 óre pănă la 12 óre a. m. la oficiul de dare orăşĕnesc.

Contra sumelor de contribuţie stabilite în aceste consemnărĭ, pot contribuabilii recura şi anume:

1) Acei contribuabilĭ, carĭ au fost deja taxaţĭ cu darea acésta şi în anul trecut, în decurs de 15 ḑile adecă pănă inclusive 12 Sept. 1900.

2) Acei contribuabili, carĭ pentru prima óră sunt taxaţĭ cu darea acésta, din consemnările indicate în decurs de 15 ḑile dela ḑiua care li-sau înscris în foia de dare sumele ce au a plăti.

Recursul este a se adresa către Magistratul orăşĕnesc.

Recursurile date după espirarea acestor termine se vor respinge ca întârḑiate.

Braşov, în 15 August. 1900.

1053,1—2. *Oficiul orăşenesc de dare.*